

Εγγονή του θεού Άρη, η Πολυφόντη (η «μεγάλη φόνισσα») τριγυρνούσε στα δάση, ακόλουθος της θεάς Άρτεμης. Ορκισμένη να μείνει παρθένα, αγνοούσε την θεά Αφροδίτη κι ούτε θυσίαζε σ' αυτήν ούτε τη λογάριζε. Η θεά του έρωτα την εκδικήθηκε, κάνοντάς την να ερωτευτεί έναν αρκούδο. Η Άρτεμη την είδε να σμίγει μαζί του και θύμωσε. Έβαλε τα θηρία του δάσους να την διώξουν. Η Πολυφόντη βρήκε καταφύγιο στο πατρικό της, όπου γέννησε γιους σωστούς γίγαντες, τον Άγριο και τον Όρειο (τον «ορεσίβιο»).

Όταν αυτοί μεγάλωσαν, έστηναν καρτέρι κι έπιαναν όποιον ξένο ξέπεφτε στα μέρη τους. Τον σκότωναν και τον έδιναν στην δούλα τους να τον ψήσει. Φυσικά, τον έτρωγαν. Αποτέλεσμα ήταν να θυμώσει μαζί τους ο Δίας και να στείλει τον Ερμή να τους τιμωρήσει. Η Πολυφόντη ζήτησε από τον παππού της, τον θεό Άρη, να μεσολαβήσει. Ο Ερμής δέχτηκε να μην τους σκοτώσει, δεν μπορούσε όμως να τους αφήσει να συνεχίσουν να ζουν σκοτώνοντας αναίτια τους ξένους. Τους μεταμόρφωσε όλους σε πουλιά:

«Σε κουκουβάγια την Πολυφόντη, στο αρπακτικό όρνεο λαγωδία τον Όρειο, σε γύπα τον Άγριο. Και τη δύστυχη την υπηρέτρια την έκανε δρυοκολάπτη», πληροφορεί ο Αντωνίνος Λιβεράλης.

Η δρυς και η φλαμουριά

Ο κόσμος πήγαινε από το κακό στο χειρότερο, όταν ο Δίας πήρε μαζί του τον Ερμή και πήγε στην ορεινή Φρυγία. Οι θεϊκοί πατέρας και γιος πήραν τη μορφή οδοιπόρων κι άρχισαν να χτυπούν τις πόρτες των σπιτιών, ζητώντας φιλοξενία. Ήθελαν να δοκιμάσουν τους θνητούς. Κανένας όμως δεν τους δεχόταν κι όλοι τους έδιωχναν. Τελευταία, χτύπησαν την πόρτα ενός φτωχικού καλυβιού. Έμεναν εκεί ο Φιλήμονας και η Βαυκίδα. Πρόθυμα τους δέχτηκαν. Η Βαυκίδα τους έστρωσε να καθίσουν αναπαυτικά και να ξεκουραστούν κι ο Φιλήμονας

βγήκε στο περιβόλι κι έκοψε όποιο λαχανικό βρήκε, να τους φιλέψει, μια και τίποτε άλλο δεν είχαν να φάνε, εκτός από ελάχιστο κρασί.

Την ώρα του φαγητού, ο Φιλήμονας άδειασε το κρασί στις κούπες των ξένων του, για να διαπιστώσει ότι η κανάτα του εξακολουθούσε να είναι γεμάτη. Έβαλε και στην κούπα του, ξανάβαλε και στων ξένων του, η κούπα ήταν πάντα γεμάτη. Κατάλαβε ότι οι άγνωστοι δεν ήταν οδοιπόροι αλλά θεοί. Το είπε στην Βαυκίδα που κοκκίνισε από ντροπή καθώς αναλογίστηκε σε τι άθλιο μέρος φιλοξενούσε θεούς.

Ο Δίας και ο Ερμής φανερώθηκαν, τους διαβεβαίωσαν ότι ήταν πολύ ευχαριστημένοι από την φιλοξενία και τους ανέβασαν στην κορφή ενός γειτονικού λόφου. Από εκεί πάνω, ο Φιλήμονας και η Βαυκίδα είδαν όλο το χωριό να βουλιάζει εκτός από το καλύβι τους που μεταμορφώθηκε σε περίλαμπρο ναό.

Ο Δίας τους ρώτησε, ποια χάρη θα ήθελαν να τους κάνει. Με ένα στόμα, οι δυο τους απάντησαν ότι θα ήταν ευχαριστημένοι αν έμεναν υπηρέτες του ναού αλλά αυτό που κυρίως ήθελαν ήταν να πεθάνουν ταυτόχρονα την ίδια στιγμή για να μη νιώσουν τη θλίψη ο ένας για τον θάνατο του άλλου.

Έζησαν ως τα πολύ βαθιά γεράματά τους. Κι ένα σούρουπο, εκεί που κάθονταν στα σκαλιά του ναού, πέθαναν. Την ίδια στιγμή κι οι δυο. «Ο Φιλήμονας μεταμορφώθηκε σε δρυ, η Βαυκίδα σε μελία (φλαμουριά)», υποστηρίζει ο Οβίδιος.

(τελευταία επεξεργασία, 10 Ιουλίου 2021)